आज मिति २०८२ साल असाढ ०४ गते लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका अध्यक्ष श्री भोगेन्द्र मिश्रज्यूको अध्यक्षतामा बसेको गाउँ सभा १३ औं अधिवेशनमा पेश भएका आ.व. २०८२।०८३ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट छलफल भई तपशिल अनुसारका गाउँ सभा सदस्यहरु, पदाधिकारीहरु, कर्मचारीहरु उपस्थितीमा नीति तथा कार्यक्रम पारित गरियो ।

सि.नं.	नाम	पद	हस्ताक्षर
१.	भोगेन्द्र मिश्र	अध्यक्ष	
२.	फुल कुमारी यादवनी	उपाध्यक्ष	
३.	दिलिप कुमार यादव	वडा अध्यक्ष (वडा नं.१)	
४.	लालजी साह तेली	वडा अध्यक्ष (वडा नं.२)	
५.	तेज कुमार यादव	वडा अध्यक्ष (वडा नं.३)	
६.	रमेश कुमार साह	वडा अध्यक्ष (वडा नं.४)	
७.	दुखरण यादव	वडा अध्यक्ष (वडा नं.५)	
८.	महावीर प्रसाद साह	वडा अध्यक्ष (वडा नं.६)	
९.	गंगा साह	वडा अध्यक्ष (वडा नं.७)	
१०.	संगिता साह	का.सदस्य	
११.	श्यामा देवी	का.सदस्य	
१२.	कोशिला देवी यादव	का.सदस्य	
१३.	कुसुम कुमारी साह	का.सदस्य	
१४.	रिखो देवी खत्वे	का.सदस्य	
१५.	राम प्रवोध साह सुडी	का.सदस्य	
१६.	शिवो देवी	सदस्य(वडा नं.१)	
१७.	उदय कुमार यादव	सदस्य(वडा नं.१)	
१८.	जितेन्द्र यादव	सदस्य(वडा नं.१)	

१९.	सोनिता देवी रविदास	सदस्य(वडा नं.२)	
२०.	विजय कुमार मंडल खत्वे	सदस्य(वडा नं.२)	
२१.	विल्टु कवारी	सदस्य(वडा नं.२)	
२२.	जाहिरा खातुन	सदस्य(वडा नं.३)	
२३.	दाना देवी महरा	सदस्य(वडा नं.३)	
२४.	नागेश्वर यादव	सदस्य(वडा नं.३)	
२५.	विरेन्द्र कुमार यादव	सदस्य(वडा नं.३)	
२६.	गंगा देवी मण्डल	सदस्य(वडा नं.४)	
२७.	कौशल्या देवी पासमान	सदस्य(वडा नं.४)	
२८.	सन्तोष नायक	सदस्य(वडा नं.४)	
२९.	रतन यादव	सदस्य(वडा नं.४)	
३०.	संजु देवी दास तत्मा	सदस्य(वडा नं.५)	
३१.	राम नरेश ठाकुर	सदस्य(वडा नं.५)	
३२.	नरेश साह सुडी	सदस्य(वडा नं.५)	
३३.	कुमिया खातुन	सदस्य(वडा नं.६)	
३४.	गंगा प्रसाद यादव	सदस्य(वडा नं.६)	
३५.	चन्देश्वर दास तत्मा	सदस्य(वडा नं.६)	
३६.	राज कुमारी मंडल	सदस्य(वडा नं.७)	
३७.	फुल कुमारी देवी	सदस्य(वडा नं.७)	
३८.	श्रवण कुमार झा	सदस्य(वडा नं.७)	
३९.	रमेश किशोर चौधरी	सदस्य(वडा नं.७)	
४०	राजगिर महतो	सदस्य सचिव	

	संजित कुमार यादव	लेखा अधिकारी	[illegible]
	राम कुसुम यादव	स्वास्थ्य संयोजक	[illegible]
	जय नारायण यादव	जि० सो० प्रमुख	[illegible]
	रवि कुमार साह	रोजगार संयोजक	
	गणेश साह	जी० वी० ति०	[illegible]
	कृष्ण यादव	स्वीशाखा सामाजिक परिवार	[illegible]
	ब्रजमोहन कुमार शाह	वि० अ० ई० व०	[illegible]
	कुमार चन्द्रसुन्दर यादव	प्र० जो० अध्यक्ष (प्र० सु० सि०)	[illegible]
	विरेन्द्र यादव	" व० प्र० ह०	[illegible]
	शेखर यादव	प्र० स० ह०	
	विरेन्द्र यादव	"	
	फुलदेव मण्डल	"	
	छत्रधर बैठा	"	
	श्याम कुमार यादव	ल० ग० प०	[illegible]
S.I	विजय कुमार महतो	सम्मानित कोषाध्यक्ष	तपसी
	प्रेम चौधरी	स० प्र० ह०	[illegible]
	राम ठाकुर	स० प्र० मी०	
	सुबोध यादव	"	
	विजय कुमार यादव	प्र० प० पर्यवेक्षक	[illegible]
	संतोष कुमार ठाकुर	कृषि सेवा सहायक	संतोष
	शिव चन्द्र यादव	साहित्य परिचयपत्र	[illegible]
	राजेश मंडल	वार्ड न० 9	[illegible]
	चन्द्रकला देवी	सुपरवाइजर	चन्द्रकला
	मंजु यादव	"	मंजु
	ममता मलिक	"	ममता
	कुसुमकला देवी	"	कुसुमकला
	विनिता कुमारी यादव	का० ति०	विनिता
	रंजु कुमारी दुबे	"	रंजु

	ललिता कुमारी साह	ह.नं. वडा सचिव	[signature]
	गोपाल कुमार राउत	लु.गा.पा.से.क	[signature]
	राम प्रबोध यादव	ल.आ.पा.इ. व्या.प्र. संयोजक	[signature]
	प्रमिला कार्कि कोट	नो.प्र. (प्रमुख)	[signature]
	सुनिता यादव	प्रभास प्रमुख	[signature]
	प्रवीण कु. यादव	नो.प्र.	[signature]
	अञ्जना शर्मा	नो.प्रा.से.	[signature]
	सरोज कुमार यादव	का.स.	[signature]
	पवन कुमार यादव	हि.जं. नेता (हिंगो)	[signature]
	आरती ठाकुर	का.स.	[signature]
	मिनु कापर	''	[signature]
	पुष्पा शर्मा	''	[signature]
	राम बाबु साह	कि.आ.हे.कं. अधिकृत	[signature]
	नितेश कुमार ठाकुर	अ.सा.नि.	[signature]
	कृष्ण कुमार यादव	से.आ.हे.व.आ.हे.प्र.	[signature]
	श्रीनारायण साह	समाजसेवी	[signature]
	दिपेन्द्र कुमार यादव	का. ... संयोजक	[signature]
	अरविन्द कुमार झा	सि.आ.हे.व.	[signature]
	राकेश दास	आ. शाखा संयोजक	[signature]
	राम वरण यादव	ल.ग.प्रा....	[signature]
	विकास यादव	पशु विकास सहायक	[signature]
	राम आशिष मंडल		[signature]
	पवितर राम		[signature]
	नरेन्द्र प्रसाद यादव	नगर प्रहरी	[signature]
	जय नारायण यादव	''	[signature]
	राजेश महरा	''	[signature]
	धिरेन्द्र यादव	''	[signature]
	मोहन कुमार यादव	''	[signature]

	रञ्जना कुमारी	वडा सचिव-४	Ranju
	श्रावण मेहता	स. क	[illegible]
	संजिव यादव	चौकिदार	[illegible]
	राम जिवन यादव	,,	[illegible]
	मुकेश कुमार यादव	वडा सचिव-८	[illegible]
	राजेश राम यादव	[illegible]	[illegible]
	निशान्त कु. मण्डल	अ. सि. ई.	[illegible]
	विजय यादव	ई.	[illegible]
	रामविनोद यादव	अ. सि. ई.	[illegible]
	~~[illegible]~~ नीरज सिंह	अ. सि. ई.	[illegible]
	गुरुदेव यादव	[illegible] ड्राइभर	[illegible]
	अशोक कुमार यादव	वडा सचिव-२	[illegible]
	राज कुमार यादव	वडा सचिव-३	राज
	सुरेश प्रसाद सिंह	पत्रकार	सुरेश
	Mausam Jha	Janatauk	[illegible]
	Abdhesh Sah	Jantauk Cameraman	[illegible]
	संतोष कुमार यादव	[illegible]	[illegible]
	अनिता कुमारी यादव	राजस्व शाखा	[illegible]
	पवन कुमार यादव	[illegible] कार्यक्रम	[illegible]
	ममता देवी साह	पोषण सहजकर्ता [illegible]	ममता
	कान्छी कुमारी चौधरी	[illegible]	[illegible]
	किरण कुमारी यादव	परिवार परामर्शकर्ता	Kiran
	चन्दा भट्टाचार्जी यादव	ITO	[illegible]
	संगीता कु. [illegible]	J+A	संगीता
	प्रविना यादव	Ag. officer	प्रविना
	सुनिल मण्डल	[illegible]	[illegible]
	संजय यादव	[illegible]	संजय
	रामजी साह	[illegible]	[illegible]

कामिकानन्द भट्ट	पत्रकार	[illegible]	
रमानन्द साह	को.नं.	[illegible]	
प्रेमानन्द राजकुमेर्णी	"	[illegible]	
सुदीप कुमार रावत	ए एन आई न्यूज आपरेटर	[illegible]	
मोहन कुमार भाट	बी.पी.०	[illegible]	
भानु गुप्ता	राष्ट्रीय आवाज (सम्पादक)	[illegible]	
ओमप्रकाश भाट	समाचार दैनिक	[illegible]	

लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
लक्ष्मीनियाँ बजार, धनुषा
मधेश प्रदेश, नेपाल

गाउँ सभा १३ औं अधिवेशनमा गाउँपालिका
अध्यक्ष श्री भोगेन्द्र मिश्र ज्यूद्वारा प्रस्तुत

आ.व : २०८२।०८३
को
नीति तथा कार्यक्रम

मिति : २०८२ अषाढ ०४ गते

लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
लक्ष्मीनियाँ बजार, धनुषा
मधेश प्रदेश, नेपाल

गाउँ सभा १३ औं अधिवेशनमा गाउँपालिका अध्यक्ष श्री भोगेन्द्र मिश्रज्यू द्वारा प्रस्तुत

आ.व २०८२।०८३

को

नीति तथा कार्यक्रम

मिति : २०८२ असाढ ०४ गते

लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका उपाध्यक्ष श्री फुल कुमारी यादवनीज्यू,

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत श्री राजगिर महतोज्यू,

वडा अध्यक्षज्यूहरु,

कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु,

गाउँ सभा सदस्यज्यूहरु,

विभिन्न कार्यालयवाट पाल्नु भएका कार्यालय प्रमुखज्यूहरु,

लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिकाको कार्यालय अर्न्तगतका सम्पुर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु,

संचारकर्मी तथा सुरक्षाकर्मी मित्रहरु लगायत यस सभामा उपस्थित सम्पुर्ण राजनैतिक दलका प्रतिनीधिहरु,

समाजसेवी, अतिथी तथा महानुभावहरु,

नारा :- शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पूर्वधार र रोजगार लक्ष्मीनियाँ गाउपालिकाको समृद्धिको अधार

यस गरिमामय गाउँ सभाको १३ औं अधिवेशनमा गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२।८३ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम पेश गर्न पाउँदा मैले आफुलाई गौरवान्वित महशुस गरेको छु। वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका क्रममा गाउँपालिकालाइ विभिन्न सुझाव दिनु हुने सम्पुर्ण आमा, बुवा, दाजुभाई तथा दिदी बहिनीहरु लगायत सहजकर्ताहरुलाई हार्दिक आभार सहित हामी सबैको तर्फबाट धन्यवाद व्यक्त गर्दछौ। यस अवसरमा नेपालको प्रजातान्त्रिक आन्दोलन, राजनीतिक अग्रगमन र लोकतन्त्रको सवलीकरणको क्रममा भएका ऐतिहासिक आन्दोलनहरुमा आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने सम्पूर्ण शहिदहरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु।

शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पूर्वधार र रोजगार लक्ष्मीनियाँ गाउपालिकाको समृद्धिको अधार गाउँपालिका निर्माण गर्ने हाम्रो संकल्प, समस्त गाउँपालिका वासीको समृध्दिको चाहाना र हामीले निर्वाचनका क्रममा हाम्रा मतदाताहरु प्रति अभिव्यक्त गरेका प्रतिज्ञाहरु पुरा गर्ने दिशामा हामीले आगामी आ. व. २०८२/८३ को नीति तथा कार्यक्रमलाई अभिमुख गरेका छौं। यसका लागि दीगो विकासको राष्ट्रिय लक्ष्यहरुको सोह्रौ योजना स्थानीयकरण गर्दै गुणस्तरीय पूर्वाधार निर्माण सहित स्थानीय स्रोतको पहिचान र परिचालन गरी समावेशी, जलवायु उत्थानशील तथा दिगो स्थानीय आर्थिक विकास मार्फत समृध्द गाउँपालिका र सुखी जनताको लक्ष्य हासील गर्न सार्वजनिक, निजीक्षेत्र र समुदायको साझेदारी विकास गरिनेछ ।

गाउँपालिका उत्कृष्ट गन्तव्यको रुपमा स्थापित गर्ने, सुकुम्वासीहरुको वैज्ञानिक व्यवस्थापन गर्ने, स्वच्छ, सफा र सुन्दर लक्ष्मीनियां गाउँपालिका पहिचान कायम राख्ने र योजनावद्ध शहरीकरण तथा वस्ति विकासलाइ यस नीति तथा कार्यक्रमले प्रमुख प्राथमिकताहरुको रुपमा लिइएको छ।

विद्यमान परिवेश (राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक,प्रशासनिक, आदि)

विश्वव्यापीरुपमा फैलिएको कोभिड-१९ महामारीवाट थलिएर माथि उठन लागेको अर्थतन्त्र पुनः युक्रेन - रसिया युद्ध , इजेरायल - प्यालेस्टाइन द्वन्द्व , भारत - पकिस्तान युद्ध र इजरायल - इरान युद्ध सोबाट विश्वआपूर्ति श्रृंखलामा आएको संकुचनले नेपाललाइ समेत प्रभाव पारेकोछ । यसबाट संघीय सरकारको राजश्व परिचालनमा प्रभाव पर्न गइ स्थानीय तहले पाउनु पर्न वित्तीय हस्तारणमा नकारात्मक असर पुगेकोछ ।

नेपालले जनसांख्यिक लाभ लिदै अल्प विकसित मुलुकबाट विकासशील मुलकको श्रेणीमा उक्लिनै लागदा हरेक दिन २ देखि ३ हजार युवाहरू रोजगारीको खोजीमा नेपाल छोडेर विदेसिनु पर्ने अवस्याले

नारा :- शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पूर्वधार र रोजगार लक्ष्मीनियाँ गाउपालिकाको समृद्धिको अधार

हामी सबैलाइ गम्भीर वनाएकोछ ।आन्तरिक र वाह्य वसाइ सराइका कारण नेपालका गाउँघरहरू सुनसान वस्तीका रूपमा रूपान्तरित हुन पुगेकाछन । उब्जाउ खेत वारी बाँझो हुन पुगेकाछन । यस सन्दर्भमा युवालाइ देशिभत्रै रोजगारीको अवसर सृजना गर्ने र गाउँघरको वसाइलाइ आकर्षक वनाउनेचुनौती हामी सबैको साझा मुद्दा हुन पुगेकोछ ।

यस विशिष्ट परिस्थितिमा हामीले हाम्रो अर्थतन्त्रलाई पुनर्उत्थानशील क्रियाकलापमार्फत अगाडी वढाउदै तिव्र र दिगो आर्थिक विकास गरी समृद्ध नेपाल सुखी नेपालीको मुल लक्ष्य हासील गर्नु परेको छ। यसका लागि हाम्रो गाउँपालिकामा स्थानीय आर्थिक विकासका कार्यक्रमलाइ विशेष जोड दिनु पर्ने अवस्था सृजना भएकोछ ।

सेवा प्रवाहलाइ थप प्रभावकारी वनाइ सुशासनको अनुभूति जनमानसमा ल्याउन गाउँपालिकाको क्षमता विकास गर्न समेत अपरिहार्यछ । यसका लागि विद्युतीय सुशासन प्रणालीलाइ सेवा प्रभावमा व्यापक र प्रभावकारी वनाउनु पर्ने अवस्था देखिन्छ ।

(ग) विकास तथा समृध्दिको लक्ष्य प्रासिका अवसर तथा चुनौती

विद्यमान अवसरहरू:

हाम्रा लागि देहाय वमोजिमका अवसरहरू रहेकाछनः

१। संविधानतः अधिकार सम्पन्न स्थानीय सरकार स्थापना भै २ वटा एकल अधिकार सहित विविध साझा अधिकार किटान हुनु ।
२। आफ्ना अधिकार क्षेत्रका विषयमा ऐन, कानून तर्जुमा, योजना तर्जुमाको अभ्यास हुनु ।
३। विकास निर्माणका विविध विषयमा नीति कार्यक्रम तथा वजेट सञ्चालन गर्ने अधिकार प्रप्ट हुनु।
४। गाउँपालिका भित्र भौगोलिक तथा सांस्कृतिक विविधता रहनु ।
५। सवै वडामा सडक पूर्वाधारको पहुँच हुनु ।
६। सडक निर्माणमा भएको लगानी संगै गाउँपालिका उत्पादित कृषिजन्य उत्पादनलाइ वजार सम्मको पहुँच स्थापित हुनु ।
७। घरहरूको निर्माणमा भवनसंहिता पालना हुने क्रम वढनु तथा नक्सापास गर्न नागरिकको आकर्षण वढ्नु ।

विद्यमान चुनौतीहरू:

हाम्रा सामु देहाय वमोजिमका चुनौतीहरू रहेकाछनः

१। रोजगारउन्मुख सीपमूलक शिक्षाको विकास गर्नु ।

२। वजारको सूचना कृषकलाई समयमा नै उपलब्ध गराउनु ।
३। गुणस्तरीय बीउविजन मलखाद समयमा नै उपलब्ध गराउनु ।
४। युवा जनशक्तिलाइ कृषि व्यवसाय प्रति आकर्षित गर्नु ।
५। व्यावसायिक कृषकको संख्या वृद्धि गर्नु ।
६। वैदेशिक रोजगारीवाट फर्केका सीप युक्त युवाको सीप तथा पुंजीलाइ उद्यम विकासमा उपयोग गर्नु।
७। निर्माण भएको पूर्वाधारको मर्मत संभार पद्धतिको विकास गर्नु ।
८। सडक लगायतका पूर्वाधारको उपयोग योजना ,डिजाइन तथा ड्रइङ विनागरिने सडक तथा अन्य पूर्वाधारका संरचना निर्माणको कार्यलाई रोक्नु ।
९। वाढी तथा डुवान लगायतका प्रकोपको उच्च जोखिम भएका वस्तीमा भवन निर्माण कार्यलाई रोक्नु।
१०। अव्यवस्थित वस्ती बिस्तारको क्रम रोक्नु तथा व्यवस्थित वस्ति विकास गर्नु।
११। वैज्ञानिक, जलवायु उत्थानशिल तथा व्यवहारीक एवम्उपयुक्त भूउपयोग योजना तर्जुमा गरी लागू गर्नु।
१२। सञ्चार सेवा प्रदायक संस्थाहरू बाट प्रभावकारी सेवा प्रासि र व्यवस्थित गर्नु ।
१३. प्राकृतिक स्रोत तथा नदिजन्य पदार्थ (ढुंगावालुवा ,गिट्टी ,) को मापदण्ड अवलम्वन गरि अत्यधिक दोहन रोक्नु ।
१४. विभिन्न कालखन्डमा गाउँपालिका वाट निर्माण भएका पुर्वाधारका संरचना (पूँजीगत सम्पति) को लगत तयार गर्नु, मुल्यांकन गर्नु तथा सेवा प्रभावमा प्रभावकारी उपयोग सम्वन्धी योजना (Asset Management Plan) तयार गरी कार्यान्वयन गर्नु ।

(घ) नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका आधारहरू (संविधान, प्रचलित कानूनी ब्यवस्था,राष्ट्रिय, प्रदेश र स्थानीय नीति, योजना र लक्ष्य एवम्अनुभव तथा सिकाइ आदि)

नेपालको संविधानमा स्थानीय शासन सम्वन्धी उल्लेख भएको नीतिगत व्यवस्था, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले स्थानीय तहले आवधिक, वार्षिक तथा रणनीतिक योजनाहरू वनाई लागू गर्दै जानुपर्ने प्रावधान, राष्ट्रिय योजना आयोगले जारी गरेको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८, १६ औं आवधिक योजनाको मूलभूत पक्षहरू अनुसार विभिन्न चरणको सहभागितामूलक प्रक्रियावाट यस गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएकोछ ।

१६ औं योजना, दिगो विकास लक्ष्य २०३० को मार्गचित्र, गाउँपालिकको आवधिक योजना, मध्यमकालीन खर्च योजना, गाउँपालिकाले कार्यान्वयनमा ल्याइएका बिभिन्न कानुनी प्रावधानहरु समेतलाइ ध्यानमा राखी यो नीति तथा कार्यक्रम ल्याइएकोछ ।

नारा :- शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पूर्वधार र रोजगार, लक्ष्मीनियाँ गाउपालिकाको समृद्धिको अधार

गुणस्तरीय पूर्वाधार विकास निर्माणको, कार्यमा गाउँपालिकाभित्रका आम उपभोक्ताहरु, सर्वसाधारण जनता, उद्योगी व्यवसायीहरु, सामाजिक संघ संस्थाहरु नागरिक सामाज, विभिन्न राजनितिक दलहरू, तथा विकास साझेदारहरूको निरन्तर सहयोग रहदै आएको छ। विकास र सुशासनको लागि जनप्रतिनिधिहरुले स्पष्ट दृष्टिकोण सहित अगुवाई गर्ने हो भने प्रशासनिक संयन्त्रले त्यसलाई प्राविधिक तथा कानुनी ढाँचा भित्र आवद्ध गराइ कार्यन्वयन गराउने हो। आम नागरिकहरुले साथ सहयोग, सुझाव दिने हो। जनसहभागीता एवं जनपरिचालनको क्षेत्रमा गाउँपालिकाले कायम गरेको इतिहासलाई अक्षुण्ण राख्दै शासकीय प्रवन्धमा जवाफदेहिता, पारदर्शिता, गुणस्तरीयता एवं स्वच्छतायुक्त जनसहभागीता सुनिश्चित गरिने छ।

गाउँपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण (O & M) लाई अद्यावधिक रुपमा अध्ययन गरी छरितो एवं चुस्त संगठन संरचना मार्फत प्रशासनिक तथा चालु खर्चलाई मितव्ययी वनाइनेछ । यसवाट सेवा प्रवाहलाइ प्रभावकारी तथा विकेन्द्रित तुल्याउदै पूँजीगत खर्च वढाउने नीति लिइएको छ। संघ तथा प्रदेश सरकारवाट प्राप्त अनुदान एवं वित्तिय हस्तान्तरणको उच्चतम र प्रभावकारी परिचालन एवं उपयोग गर्दै वित्तिय आत्मनिर्भरता कायम गर्न प्रयत्न गरिने छ।
यस गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रमा समृद्ध, समावेशी, पारदरर्शी, स्वच्छ, सुरक्षित, स्वावलम्वी र सुशासित समुदाय निर्माण गर्ने उद्देश्य लिएकोछ। जनताको मौलिक अधिकार प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गर्नका लागि विकासमा नागरिक सहभागिताका माध्यमवाट पारदर्शिता र जवाफदेहीतालाइ जोड दिइनेछ ।

(ङ) चालु आ.व.को हालसम्मका प्रमुख उपलब्धीहरूको संक्षिप्त विवरणभौतिक उपलब्धि

भौतिक पूर्वाधार विकास (सडक, खानेपानी, सिंचाइ) का क्षेत्रमा भएका उपलब्धी
सडक यातायातः
यसगाउँपालिकामा हाल सम्म २० कि.मि. काले पत्रे २०० कि.मि. पक्कि सडक, ७५ कि.मि. ग्राभेल सडक, २० कि.मि. धुले वा कच्चीसडक रहेकोछ। गाउँपालिकका सवै वडामा सडकको पहुँच पुगेकोछ। गाउँपालिकाले विभिन्न वस्ती र पर्यटकीय क्षेत्रहरूमा समेत सर्वयाम गाडी चल्ने सडक पूर्वाधार विस्तार गरेकोछ । गाउँपालिकावाट अन्य गाउँपालिका तथा प्रमुख राजमार्ग सम्मको सडक पहुँचलाइ सुदृढ वनाइएकोछ ।

सिंचाइः

गाउँपालिकाका विभिन्न वडामा गरी कूल १५० हे. जगगामा सिंचाइ सुविधा प्राप्त हुने अवस्था सृजना भएकोछ ।जलवायु परिवर्तनको प्रभावका कारण डिजाइन अनुसार पानी प्राप्त हुने कुरामा चुनौती थपिएकोछ ।

सामाजिक विकास (शिक्षा, स्वास्थ्य, लक्षित समूह,,) का क्षेत्रमा भएका उपलब्धी

गाउँपालिकामा रहेको १५ शैय्याको अस्पताल DPR भइ स्वास्थय तथा जन्संखया मन्त्रालयमा माग गरेको अव्स्थामा रहेको छ। कार्यालयवाट प्रवाह हुने सार्वजनिक सेवालगायत शिक्षा, स्वास्थ्य, वैंकिङका कारोवार आदिमा सूचना प्रविधिको प्रयोग भएको छ।

विकासका विभिन्न क्षेत्रमा महिला तथा युवाहरूको संलग्नता वढेकोछ ।युवाहरूको खेलकुदमा संलग्नता वढाउनका लागि खेलकुद मैदान तथा कभर्डहल निर्माणका लागि विशेष प्राथमिकतामा राखिने छन ।

आर्थिक विकास (कृषि, उद्योग, पर्यटन, सहकारी, रोजगार,,) का क्षेत्रमा भएका उपलब्धी

हाल सम्म गाउँपालिकामा 60 कि.मि. कृषि सडक निर्माण भएकोछ ।तरकारी संकलन केन्द्र स्थपना गरिने छन , २ स्थानमा कृषि हाटवजार र शीतगृहको निर्माणका लागि विशेष प्राथमिकतामा राखिने छन । कृषि सहकारींसंस्थालाइ व्यावसायिक कृषि तथा पशुपालनका क्षेत्रमा लगानी गर्न उत्पेरित गरिएकोछ ।गाउँपालिका भित्र रहेका पर्यटकीय स्थलहरूको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने कामलाइ व्यवस्थित रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइएकोछ । रोजगारी सृजना गर्न गाउँपालिका भित्र रहेको श्रम शक्तिको लगत तयार गरि विभिन्न सीपमूलक तालिम सञ्चालन गरिएकोछ । यसवाट २०० सय भन्दा बढी रोजगारी सृजना भएकोछ ।प्रधानमन्त्री रेजगार कार्यक्रमलाइ गाउपालिकावाट दायरा वढाइ थप जनशक्तिलाई रोजगारी दिइने छ। विदेशवाट फर्कका व्यक्तिहरुलाई विदेशमा सिकेको ज्ञान सिपलाई संरक्षण गरिने छ।

वन, वातावरण, जलवायु परिवर्तन तथा विपद् व्यवस्थापन

वन, वनस्पति, वन्यजन्तु, जैविक विविधता, जलाधार व्यवस्थापनलाइ समेटने गरी यसवाट प्राप्त हुने काठ, दाउरा, जडिवुटी, हरित उद्यम र पर्यटनको विस्तारका लागि, गाउँपालिकामा रहेका ५ वटा समुहमा २० हेक्टर क्षेत्रफलमा सामुदायिक वनमा उपयोग र संरक्षण सहितको वैज्ञानिक वन व्यवस्थापनका अभ्यासहरू प्रारम्भ गरिएकोछ।

दिगो फोहर व्यवस्थापनका लागि अध्ययन गरी नयाँ प्रविधिमा आधारित भै केही असल अभ्यासको थालनी भएकोछ ।

नारा :– शिक्षा, स्वास्थय, कृषि, पूर्वधार र रोजगार लक्ष्मीनियाँ गाउपालिकाको समृद्धिको अधार

सुशासन तथा संस्थागत विकास (कानूनी व्यवस्था, राजश्व परिचालन, संगठन संरचना, सार्वजानिक निजी साझेदारी एवं समन्वय) भएका उपलब्धी

गाउँपालिकाले ३ वटा ऐन, ३ वटा नियमावली, ३५ वटा कार्यविधि, र ५० वटा मापदण्डहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याएकोछ। त्यसै गरी व्यवस्थित शहरीकरण तथा वस्ति विकासको लागि आवश्यक गुरूयोजना योजना तथा नीति तर्जुमा गरिने छ । गाउँपालिकाले संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी सो अनुसारको संगठन संरचना, जनशक्ति र कार्यविवरण तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएकोछ । यस गाउँपालिकाले गत आ.व. को स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन (LISA) ९८.५ प्रतिशत प्राप्त गरेको छ ।

(च) आगामी आ.व.को प्रमुख नीति तथा कार्यक्रमहरू

सभा सदस्य महोदय,
अब म आ. व. २०८२/८३ को विभिन्न विषयगत एवं क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरु प्रस्तुत गर्दछु ।

१. सामाजिक विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

क. शिक्षा

शिक्षा समग्र विकासको मेरुदण्डको हो । गुणस्तरीय शिक्षाको अभावमा सभ्य र कमृद्ध समाजको निर्माण असम्मव छ । अत : शिक्षा क्षेत्रमा तपसिलका नितीगत परीबर्तन र सुधार आवश्यक छ ।

१. आवश्यकता र वास्तविक जीवनसँग जोड्ने र काम सिकाउने जीवनपयोगी सीपमा आधारित स्थानिय शैक्षिक पाठ्यक्रमको विकास गरी एक विद्यालयबाट नमूनाको रूपमा शुरूआत गर्ने र क्रमशः सवै विद्यालयमा सो अनुसारको पठन पाठनको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२. शिक्षा नियमावली, शिक्षा नीति, वहुभाषा शिक्षा निर्देशिका जस्ता कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्था मार्फत शिक्षा क्षेत्रको गुणस्तरनियमन एवं प्रवर्द्धन गरिने छ।
३. सिपमुलक शिक्षा प्राप्त गरेका विधार्थीहरूलाइ स्थानीय स्तरमा रेजगारी सिर्जना गर्ने नितीगत सुधार गरी कार्यान्वयन गर्ने छु ।
४. विधालय शिक्षालाइ प्रभावकारी वनाउन अभिभावक, विधार्थी र जनप्रतीनीधीमा नियमीत अन्तरक्रीया मार्फत सुधार गर्ने वातावरण वनाउन संयन्त्रका विकास गर्ने छु ।

नारा :– शिक्षा, स्वास्थय, कृषि, पूर्वधार र रोजगार लक्ष्मीनियाँ गाउपालिकाको समृद्धिको अधार

५. गाउँपालिकाको स्थानीय शिक्षा पाठ्यक्रम तर्जुमा गरी लागु गरिनेछ। त्यस्तो पाठ्यक्रममा अतिरिक्त क्रियाकलाप र विविध समुदायका जातिय तथा सांस्कृतिक पहिचानहरुको वोध गराउन अवलोकन भ्रमण पद्धतिवाट अभ्यास कक्षा र प्रयोगात्मक शिक्षा दिन जोड दिइनेछ।
६. विद्यालय वाहिर रहेका र विच मै विद्यालय छोड्ने वालवालिकाहरुलाई विद्यालय शिक्षा पुरा गर्न प्रोत्साहनका लागि विशेष प्याकेज सञ्चालन गरिनेछ।
७. विद्यालयहरुको भौतिक पूर्वाधार, स्वास्थ्य तथा सरसफाईको सुविधा र आधारभुत खानेपानी सुविधा विस्तार गर्दै शिक्षकहरुको व्यावसायिक क्षमता विकासको लागि लगानी गरिनेछ।
८. संस्थागत विद्यालयहरुको विभिन्न सूचकहरुको आधारमा वर्गिकरण गरी वैज्ञानिक ढंगले शुल्क निर्धारण गरी लागु गरिनेछ।
९. अंग्रेजी माध्यमवाट शिक्षा दिन इच्छुक सामुदायिक विद्यालयहरुलाई पूर्वाधार तथा शिक्षक दरवन्दी लगायतका कार्यमा प्रोत्साहन दिई निजी विद्यालय सरह सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर कायम गरिनेछ।
१०. विषयगत शिक्षकहरुको अभिलेख व्यवस्थापन गरी गाउँपालिकाको शैक्षिक विकासमा उनीहरुको अनुभवलाई उपयोग गरिनेछ।
११. संस्थागत विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकहरुलाई श्रम ऐनले तोके बमोजिम न्यूनतम पारिश्रमिक उपलब्ध गराउने नीति कार्यान्वयन गरिने छ।
१२. सामुदायिक विद्यालयहरुमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपातमा विषयगत दरवन्दी एवं शिक्षक सरुवालाई व्यवस्थापन गरिनेछ।
१३. "उत्कृष्ट शैक्षिक गन्तव्य गाउँपालिकाका हाम्रो पहिचान" भन्ने आदर्श लक्ष्य प्राप्तिका लागि सरकारी तथा निजी क्षेत्रका शैक्षिक संस्थाहरुवाट प्रदान गर्ने उच्च शिक्षालाई थप गुणस्तरीय र सर्वसुलभ तुल्याउन त्यस्ता प्राज्ञिक संस्थाहरुसँग सहकार्य र साझेदारी गरिनेछ।
१४. विद्यालयहरुको भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा वालमैत्री तथा अपाङ्गतामैत्री संरचना निर्माण गरिनेछ।
१५. सबै विद्यालयहरुमा पुस्तकालय, विज्ञान र कम्प्युटर प्रयोगशाला स्थापनाको नीति लिइनेछ।
१६. शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारीहरुको पारिश्रमिक मासिक रुपमा सोझै सम्वन्धित व्यक्तिको खातामा जम्मा हुने प्रणाली लागु गरिने छ।
१७. गाउँपालिकाका क्षेत्र भित्रका गुरुकुल, मदर्शा र गुम्वा जस्ता शिक्षालयहरुको स्तर उन्नती गर्दै लगिनेछ।
१८. एक वर्ष भित्र पूर्ण साक्षर गाउँको रुपमा घोषणा गर्ने कार्य अभियानको रुपमा सञ्चालन गरिनेछ।
१९. "सवैका लागि निःशुल्क र गुणस्तरीय शिक्षा हाम्रो प्रतिवद्धता" नाराका साथ महिलाहरुलाई अनौपचारिक शिक्षा लिने तर्फ प्रेरित गरिनेछ।

नारा :– शिक्षा, स्वास्थय, कृषि, पूर्वधार र रोजगार लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिकाको समृद्धिको अधार

२०. गाउँपालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालयहरु मध्ये कम्तीमा एउटा विद्यालयलाई नमूना विद्यालयको रुपमा घोषना गरिनेछ ।

२१. शैक्षिक प्रणाली मै रूपान्तरण ल्याउन पाठ्यक्रम विकास, पठनपाठनको व्यवस्थापन, अतिरिक्त क्रियाकलाप व्यवस्थपान, शैक्षिक पात्रो व्यवस्थापन, अद्यावधिक स्रोत व्यवस्थापन, विद्यालय-अविभावक विचको सञ्चार व्यवस्थापन, अनलाइन शिक्षण तथा सिकाइ र दस्तावेजीकरण लगायतका क्षेत्रमा सूचना प्रविधिको प्रभावकारी उपयोग गरी सवै सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरुमा शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (EMIS) लागु गर्ने नीति अवलम्वन गरिनेछ।

२२. दलित विपन्न, पिक्षिडिएका वालवालिकाहरूलाइ शिक्षामा पहुच पुर्याउने विशेष निति लिइनेछ।

२३. प्रत्येक माध्यमिक विधालयमा विधालय नर्सको व्यवस्था गरिने छ।

२४. विधार्थी संख्या न्युन रहेको विधालयहरुलाई आवश्यक्ता अनुसार विधालय मर्ज गरिनेछ ।

२५. विधाथीहरुमा रहेको ज्ञान क्षमता प्रस्फुटन गराउन विज्ञान तथा शैक्षिक मेलाको आयोजना गरिने छ ।

२६. सामुदायिक विधालयहरुको शैक्षिक गुण्स्तर सुधार गर्न वृहत कार्य योजना वानई लागु गरिने छ।

२७. समुदायिक विधालयका उत्कृपट शिक्षक र विधार्थीहरूलाइ प्रोतसाहन गरिने छ।

ख. संस्कृति सम्वन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. गाउँपालिका लाई खुल्ला वहुसांस्कृतिक संग्रहालयको रुपमा विकास गर्न पूर्वाधार निर्माण गर्दा वहुसांस्कृतिक पहिचान र मौलिकता झल्किने वास्तुकला, मूर्तिकला, चित्रकला जस्ता symbol हरु निर्माण गरिनेछ।

२. यस गा.पा. भित्र भएका संस्कृतीका सम्पदाहरूका प्रचार प्रसार र संरक्षक संम्वधन गर्ने निति ल्याउने छु ।

३. गाउँपालिकाका भित्र वोलिने विभिन्न जातजातिका मातृ भाषाहरुको संरक्षण गर्दै त्यस्ता भाषाको लिपी तथा व्याकरण लेखन तथा प्रकाशन गर्ने नीति लिइनेछ।

४. गाउँपालिकाका भित्र आयोजना हुने महोत्सवहरुमा विविध जातीय भेषभुषा, कला साहित्य, संगित लगायतको झाँकी सहित प्रदर्शन गर्ने नीति लिइनेछ ।

५. मिथला कला संस्कृती र परम्परालाइ जर्गेना गर्न झिझिया नाच समा चकेवा तथा प्रथा पारम्परालाइ प्रोतसाहन गरिने छ।

ग. युवा तथा खेलकुद सम्वन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. खेलकुदको विकास गर्न विभिन्न खेलहरुका लागि खेलकुद मैदान लगायतका खेल पूर्वाधार निर्माण तथा मर्मत सम्भार गरिनेछ।

२. विषयगत खेल पुरस्कार राशीहरु स्थापना तथा दिगो व्यवस्थापन गर्दै जाने नीति लिइनेछ।
३. विभिन्न किसिमका दुर्व्यसनमा परेका युवाहरुलाई निरोधात्मक, प्रवर्द्धनात्मक र उपचारात्मक कार्यक्रमहरु मार्फत दुर्व्यसन मुक्त गराई समाजमा पुनस्थापनाको प्रवन्ध मिलाइनेछ।
४. वैदेशिक रोजगारवाट फर्केका युवाहरुले आर्जन गरेको ज्ञान र सिप सदुपयोग गर्दै स्वरोजगार र उद्यमशीलता विकासका लागि गाउँपालिकाको स्थानीय आर्थिक विकास योजना अन्तरगत समावेश भएका नवप्रवर्तनशील, लगायतका प्रोत्साहनमुखी कार्यक्रम संग आवध्द गरिनेछ।
५. युवा उद्यमशिलता विकासका कार्यक्रमहरु मार्फत युवालाई "विदेश हैन विजनेस" भन्ने भावना जागृत तुल्याई स्वरोजगार उन्मुख गराइनेछ।
६. युवा वेरोजगारी न्यूनिकरणका लागि सरकारी, गैरसरकारी, सहकारी तथा निजी क्षेत्रको समन्वय र सहकार्यमा सिप तथा उद्यमशील क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ।
७. "एक वडा,एक व्यायामशाला" को नीति लिई युवाहरुलाई प्रशिक्षणको व्यवस्था मिलाइनेछ।
८. विपन्न, गरिव र सुकुम्वासी परिवारका युवाहरुलाई इलेक्ट्रोनिक्स सामाग्री मर्मत, प्लम्विङ्ग तथा इलेक्ट्रिसियन, व्युटि पार्लर, होटल म्यानेजमेन्ट, व्यावसायिक पशु पालन तथा तरकारी खेती जस्ता तालिमहरु प्रदान गरी गरीवी न्यूनिकरण र जिविकोपार्जनमा सहजीकरण गरिनेछ।
९. गाउँपालिकाका गौरवका रुपमा रहेका खेलकुद प्रतियोगिताहरु आयोजना गर्न सहकार्य र साझेदारी गरिनेछ।
१०. एक वडा एक रङगशाला निर्माण कार्यलाइ अगाडी वढाइने छ।
११. "विकासमा युवा संगलगन्ता" नारालाइ प्रोतसाहन गरिने छ।

घ. लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण सम्वन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. लैङ्गिक विभेद अन्त्य गर्दै लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशिकरण सम्वन्धी नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ।
२. महिला, वालवालिका, अल्पसंख्यक, भूमिहिन, अति गरिव, आदिवासी जनजाति र सामाजिक वहिस्करणमा परेका वर्गको लागि उत्थानशील कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ।
३. ऐतिहासिक कालदेखि दलित तथा शील्पी समुदायले, जीवन निर्वाहको रुपमा अपनाइ आएका परम्परागत पेशालाई व्यवसायिक उद्यमको रुपमा विकास गर्न पुंजि लगानी सहयोग गरिनेछ।
४. विकासका कार्यक्रमहरुमा टोल विकास संस्थाहरुलाई प्रभावकारी रुपमा सहभागी गराइनेछ, सघन परिचालन गरिनेछ।
५. अपाङ्गता पुनस्थापनाको लागि पुनर्स्थापन गृह स्थापना गरिनेछ।
६. ज्येष्ठ नागरिक परिचयपत्र वडास्तरबाट नै उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ।

नारा :– शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पूर्वधार र रोजगार लक्ष्मीनियाँ गाउपालिकाको समृद्धिको अधार

७. गाउँपालिकालाई सडक मानव मुक्त गाउँपालिका वनाइनेछ।
८. हिंसा पिडित महिला तथा वालवालिकाको लागि एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र स्थापना गरिनेछ।
९. पाठेघर सम्वन्धी समस्या भएका महिलाहरुको लागि नि:शुल्क शिविर संचालन गरिनेछ।
१०. "हिंसा मुक्त गाउँपालिका हाम्रो पहिचान" अभियान संचालन गरी सवै प्रकारका हिंसा विरुद्ध शुन्य सहनशिलता 'नीति लिइनेछ। पारिवारिक हिंसाद्वारा पिडितको संरक्षणका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
११. महिला उद्यमसीलता विकासका लागि महिलाद्वारा प्रवर्द्धित व्यवसायमा निश्चित प्रतिशत कर छुटको व्यवस्था गरिनेछ।
१२. गर्भवती महिलाहरुको लागि आमा सुरक्षा कार्यक्रम, आमा कोशेली कार्यक्रम र नवजात शिशुको लागि पोषण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
१३. वालविकास केन्द्रहरुको भौतिक पूर्वाधार स्तरोन्नति गरिनेछ।
१४. गाउँपालिकाका वालमैत्री घोषणा हुन वाँकी सवै वडाहरुलाई आ. व. २०८२/८३ भित्र वालमैत्रि वडा घोषणा गर्ने कार्य सम्पन्न गरिनेछ।

ङ. स्वास्थ्य सम्वन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. नागरिकको स्वास्थय पालिकाको जिम्मेवारी भन्ने नारालाई मन्न गर्दै पालिकावाट प्रदान गरिने सेवालाई भरपर्दो र व्यवस्थित वनाईनेछ।
२. नागरिकको पहुँच सुनिश्चित हुने गरी गाउँ गाउँपालिकाक्षेत्र भित्र चिकित्सकीय र प्रयोगशाला सेवा तथा अनुसन्धानात्मक कार्यहरू सञ्चालन गर्न अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्यकेन्द्र, आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना तथा स्तरोन्नती गरी रोकथाम, निदान र पुनर्स्थापन सेवालाइ सहज र नियमित वनाइनेछ ।
३. नागरिकहरुलाई मृगौला, मुटु, उच्च रक्तचाप, मधुमेह दिर्घ रेगी जस्ता रोगको नि:शुल्क जाँच र उपचार अ
४. भियान मार्फत संचालन गरिने छ।
५. सामुदायिक विद्यालयहरुमा विद्यार्थीहरुको नियमित स्वास्थ परिक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।
६. वर्थिङ्ग सेन्टर र स्वास्थ क्लिनिकहरुको सेवालाइको स्तरोन्नति गर्ने क्रममा प्रयोगशाला सहितको सेवा उपलब्ध गराउने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
७. नेपाल रेडक्रस सोसाइटीसँग सहकार्य गरी रक्त सञ्चार सेवालाई सहज तुल्याइनेछ।

नारा :- शिक्षा, स्वास्थय, कृषि, पूर्वधार र रोजगार लक्ष्मीनियाँ गाउपालिकाको समृद्धिको अधार

८. गर्भवती आमा तथा घातक रोग वाट पिडित गाउँपालिकावासीहरुको स्वास्थ्य जाँच र उपचारका लागि निजहरुलाई अस्पताल ल्याउन-लैजान गाउँपालिका भित्र एम्वुलेन्स सेवाको निःशुलक निरन्तरता गरिनेछ।

९. अर्गानिक खेतिको विस्तार र तरकारी तथा खाद्यान्नमा विपादीको उचित व्यवस्थापन गर्न विशेष व्यवस्था गरिनेछ।

१०. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र हुने परम्परागत औषधीजन्य वनस्पतिको संरक्षण, खेति प्रवर्द्धन र प्रशोधणका कार्यहरु संचालन गरिनेछ।

११. महिला स्वयंसेविकाहरुको दक्षता विकास तालिम उपलब्ध गराई उनीहरुको सेवालाई प्रभावकारी तुल्याइनेछ।

१२. स्वास्थ्य संस्थाहरुको प्रभावकारी सेवा विस्तारका लागि सार्वजनिक संस्था निजी क्षेत्र गैरसरकारी संस्थाहरुसँग सहकार्यको नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ।

१३. स्वास्थ क्लिनिकहरुले प्रदान गर्ने आधारभुत सेवाहरुको शुल्कलाई नियमन गरिनेछ।

१४. सीमान्तकृत, गरीव तथा पछाडी परेका जनसमुदायहरुलाई निःशुल्क स्वास्थ्य बीमाको व्यवस्था गरिनेछ।

१५. पुर्वाधार पुगेका स्वास्थ्य चौकीहरुमा बर्थिङ सेन्टर स्थापना गरिनुका साथै हाल सञ्चालनमा रहेका वर्थिङ सेन्टरहरु प्रभावकारी संचालनका लागि आब्शयक जनशक्ति, औषधि तथा अन्य उपकरणहरुका व्यवस्था मिलाइने छ।

१६. गाउँपालिकामा जनकपुर आयुर्वेदिक अस्पतालको समन्वयमा स्थापना भएको नागरिक आरोग्य केन्द्रको लागि आवश्यक औषधिको व्यवस्था तथा योग शिविर सेवालाई विस्तार गर्दै लगिनेछ।

१७. स्वास्थ्य संस्थाहरुमा आउने ओ.पि.डी. बिरामी संख्याको आधारमा स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई अनुदान दिईनेछ।

१८. विशेषज्ञ सेवा सहितको बृहत्त स्वास्थ्य शिविरहरु संचालन गरिनेछ।

१९. ल्याव सेवा सञ्चालनलाइ छिटो छरितो र दक्ष जन्शक्तिवाट गरिने व्यवस्था गरिनेछ।

२०. क्षयरोग मुक्त पालिका अभियानलाइ निरन्तरता दिइने छ।

२१. स्वास्थय संस्था र अस्पतालको सेवा प्रभावकारी बनाउन गाउपालिकाको स्थानीय स्वास्थय सेवा ऐन जारी गरिनेछ।

२२. गाउँपालिका भित्र रहेका स्वास्थय चोकीका प्रयोगशालाहरुको स्तरवृद्धि गर्दै गुण्स्तरीय स्वास्थय सेवा प्रदान गरिने व्यवस्था मिलाईनेछ।

२३. .बालबालिका तथा किशोरीहरुको पोषण स्थितमा सुधार ल्याउन बहुक्षेत्रिय पोषण कार्यलाई गाउँपालिका भित्रका सबै कार्यक्रममा मुलप्रवाहिकरण गरिनेछ।साथै गर्भवति

तथा सुत्केरी (सुनौलो हजार दिन)महिलाको स्वास्थय र पोषणलाई प्रवर्धन गर्ने संघीय सरकारकोकार्यक्रम बाहेक गाउँपालिकाबाट थप आवश्यक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ।

२४. यस गाउँपालिका भित्र ६० बर्ष उमेर सम्म काम गरि स्वास्थयको क्षेत्रमा योगदान दिएका महिला समुदायिक स्वास्थय स्वंयम सेविकालाई सम्मानजनक बिदाई कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ।

२५. समुदायिक विधालयमा अध्यनरत एंवम सम्पुर्ण किशोरीहरुलाई आइरन फोलिड एसिड वितरण प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ।

२६. नसर्ने रोगको रोकथाम तथा नियन्त्रण र सचेतनाको लागि स्वास्थय संस्थाहरुमा नसर्ने रोगहरुको स्किनिङ्ग कार्यक्रम संचालनगर्ने व्यवस्था मिलाउने छ।

२७. परिवार योजना कार्यक्रम सँगे प्रजनन स्वास्थय आङ्ग खस्ने, फिस्टुलाको समस्या, पाठेघरको मुखको क्यान्सर, तथा स्तन क्यान्सरको प्रारम्भिक जाँच, प्रारमर्श तथा प्रेषण गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ।

२८. गर्भवती महिलाहरुको जोखिमयुक्त गर्भको पहिचान गर्न भिडियो एक्सरे सेवा (ग्रामिण अल्ट्रासाउण्ड) कार्यक्रम प्रारम्भ गरिनेछ।

२९. स्वास्थय संस्थामा सुत्केरी हुने दरलाइ वढाउने मातृ तथा नवेशिशु स्वास्थय र पोषण स्थितिमा सुधार ल्याउन स्वास्थय संस्थामा सुत्केरीगराउन आउने आमाहरुलाई थप प्रोत्साहन व्यवस्था गरिनेछ।

३०. न्युन्तम सेवा मापदण्ड (Minimum service standard)तथा राष्ट्रिय चिकित्सा मापदण्ड (National Medical Standard) अनुसारको स्वास्थय सेवा प्रवाहको लागि आवश्यक पुर्वाधार, औषधी, औषधी जन्य समाग्री, ओजार तथा उपकरणहरुको यथोचित व्यवस्था गरिनेछ।

३१. गाउँपालिका अध्ययक्ष ज्यूसंग जेष्ठ नागरिक घरदैलो स्वास्थय सेवा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। आत्महत्या नियन्त्रणका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ।

३२. पुर्णखोप पालिका घोषणा निरन्तरताका लागि विभिन्न सेवाहरु प्रदान गर्दा खोप तथा पोषण वाल स्वास्थय कार्डलाई अनिवार्य गरिनेछ।

२. आर्थिक विकास सम्वन्धी नीति तथा कार्यक्रम

२.१ स्थानीय आर्थिक विकासलाइ योजनावद्ध रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । यस अन्तरगत स्थानीय प्रतिस्पर्धी वस्तु वा सेवाको सहभागितामूलक पहिचान गरी ती वस्तु वा सेवाहरूको समग्र मुल्य श्रृङ्खला (उत्पादन देखि वजारीकरण सम्म) मा गाउँपालिका निजीक्षेत्र, र सहकारी

(समुदाय) समेतको सहकार्यमा स्थानीय आर्थिक विकासका योजना अन्तरगतका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछन ।

२.२ उल्लिखित बमोजिम स्थानीय आर्थिक विकासका सम्भावनाहरूको पहिचान र व्यावसायिक परिचालनका लागि गाउँपालिकाले विशेष पहल गर्नेछ । यसका लागि स्थानीय तहमा व्यावसायिक वातावरणकोविकास गर्न गाउँपालिकाले नीजिक्षेत्र, सार्वजनिक क्षेत्र र सहकारी (समुदाय समेत) को सहभागिता रहने गरी एक स्थानीय आर्थिक विकास सम्वाद मञ्च गठन गर्नेछ ।

२.३ नव प्रवर्तन र उद्यमशीलता प्रवर्धन गर्न स्टार्टअप इकोसिष्टमको विकास गर्न उद्यमशाला। सञ्चालन गरिनेछ । यस अन्तरगत स्थानीय आर्थिक विकास पूर्वाधार निर्माण, आर्थिक सशक्तिकरण तथा वित्तिय साक्षरता सहितको सीप विकास, उद्यमशीलता विकास तथा नव उद्यमशीलता प्रवर्ध्दन र विशिष्टिकृत वस्तुको उत्पादन तथा वजारीकरण समेटिनेछन ।

क. उद्योग तथा पर्यटन सम्वन्धी नीति तथा कार्यक्रमं

१. औधोगिक तथा व्यावसायिक विकासका लागि गाउँपालिका उद्योग वाणिज्य संघ सँग साझेदारीको नीति लिइनेछ। औधोगिक प्रदर्शनी स्थलको सम्भाव्यता अध्ययन गरी निर्माण कार्य अगाडी वढाइनेछ।

२. औधोगिकग्राम पूर्वाधार निर्माण कार्य सार्वजनिक निजी साझेदारी अवधारणामा सञ्चालन गरिनेछ । गाउँपालिका जनताको मागलाई मध्यनजर गर्दै सबै प्रकारका सुरक्षा सुनिश्चितताका साथ स्थानीय सरकार र उद्योग वाणिज्य संघसँगको सहकार्यमा सघन बजारक्षेत्रमा रात्रीकालिन वजारको सुरुवात गरिनेछ।

३. उद्योग व्यवसाय दर्ता, नविकरण, स्थानान्तरण तथा नामसारी जस्ता प्रशासनिक प्रकृयालाई सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी सरलीकरण र प्रभावकारी बनाइनेछ ।

४. लगानीमैत्री नीति तथा औधोगिक पूर्वाधार सुदृढीकरण गर्दै उद्योग तथा पर्यटनको विकासको नीति लिइनेछ।

५. सम्पूर्ण स्वदेशी कच्चा पदार्थ गरी उत्पादन गर्ने साना तथा मझौला उद्योगहरुलाई उत्पादन स्थलसम्म सडक पूर्वाधार तथा विद्युतिकरणको पहुँच पुराइनेछ।

६. पर्यटन मार्फत आर्थिक समृद्धि हासिल गर्न गाउँपालिकाको पर्यटन गुरुयोजना तर्जुमा गरी सोही आधारमा पर्यटन पूर्वाधार विस्तार र पर्यटन विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ।

७. गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका पर्यटकीय स्थलहरु जोड्न पर्यटकीय सडक संजाल कार्यान्वयन प्रारम्भ गरिनेछ।

८. विभिन्न जातजातिको जातजातिपरम्परागत पर्व, संस्कार र संस्कृतिहरुको प्रवर्द्धन गरिनेछ।

९. विभिन्न जातजातिहरुको ऐतिहासिक, सांस्कृतिक, धार्मिक पहिचान अवगत गराउन पर्यटकहरुलाई होमस्टेसहित स्थानीय अर्गानिक तरकारी तथा अन्य खाद्य उत्पादनपाहुनाको रुपमा राख्न घर छनौट गरिनेछ।

१०. मुख्य स्थान चोक र गाउँपालिका प्रवेशद्वारहरुमा पर्यटकीय क्षेत्रको परिचय सहित पर्यटक आकर्षण गर्न डिजिडल डिस्प्ले /विलवोर्ड राखिनेछ।

११. गाउँपालिका भित्रका पर्यटकीय स्थलहरुको प्रचार प्रसारका लागि डकुमेन्ट्री प्रसारण र ब्रोशर हरुको वितरण गरिनेछ।

१२. अन्तर गाउँपालिका सम्बन्ध प्रवर्द्धन गर्दै अन्य स्थानीय तहहरुका असल अभ्यासलाई अनुसरण गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न थप राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गाउँपालिकाहरुसँग भगिनी सम्बन्ध विस्तार गरिनेछ।

ख. कृषि तथा पशुपंक्षी सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. उच्च मुल्यका फलफुल, तरकारी तथा अन्नबालीहरुको पकेट क्षेत्रहरु पहिचान गरी सघन कृषि क्षेत्र निर्धारण गरी ती स्थानहरुमा ब्यावसायिक कृषि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

२. रैथाने वालीहरुको विउ संरक्षण, खेती विस्तार र बजारीकरणको लागि विशेष प्रवन्ध मिलाइनेछ। गाउँपालिका भ्रमण गर्ने पर्यटकहरुलाई स्थानीय परिकारको ब्राण्डको रुपमा त्यस्तो खाना उपलब्ध गराइनेछ।

३. कृषि उपजको आयात प्रतिस्थापनको नीति लिई कृषि तथा पशुपालनलाई आधुनिक प्रविधिमा आधारित तुल्याउदै व्यवसायीकरण गरिनेछ।

४. गाउँपालिका भित्रका कृषकहरुको खण्डिकृत/वर्गिकृत एवं विस्तृत तथ्याङ्क आधार निर्माण गरिनेछ।

५. ब्यावसायिक कृषि पकेट क्षेत्रमा सिंचाई, कृषि सडक, विद्युतिकरण, कृषि बजार, सित भण्डार तथा गोदाम घरहरुको पूर्वाधार निर्माण गरिनेछ।

६. मासु पसल तथा वधशालाहरुको पूर्वाधार स्तरोन्नती गरी स्वास्थ्य मापदण्डमा आधारित तुल्याइनेछ।

७. कृषि उत्पादनको मुल्य श्रृंखलाको विकासलाइ थप प्रभावकारी वनाउने क्रममा कृषि उपजको वजारीकरणका लागि कृषि बजार प्रणाली सफ्टवयर निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने ।

नारा :- शिक्षा, स्वास्थय, कृषि, पूर्वधार र रोजगार लक्ष्मीनियाँ गाउपालिकाको समृद्धिको अधार

८. तरकारीउत्पादनकोलागिब्यावसायिक, करेसावारी, वगरखेती, करार खेती र कौशी खेतीको लागि तालिम, प्रविधि र लगानीको व्यवस्था सहितको नमूना कार्यक्रम संचालन गरी प्रोत्साहन गरिनेछ ।

९. माटो परिक्षण गर्न मिनि माटो परिक्षण प्रयोगशालाको स्थपना गरिने छ।

१०. जैबिक खाध मल उत्पादन र अर्गानिक खेती प्रविधिलाई प्रोत्साहन गरिने छ।

ग. सहकारी सम्वन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. सहकारी संस्थाहरुको संस्थागत सुशासन प्रवर्द्धन गर्दै निच्छेपकर्ताहरुको हित संरक्षणका लागि अनुगमनलाई प्रभावकारी तुल्याइनेछ।

२. उत्पादनमूलक सहकारीहरुको स्थापना गरिएमा विँउपूजी लगानीको रुपमा सहयोग उपलब्ध गराइने र वार्षिक उत्पादनका अनुदान दिने नीति लिइने छ।

३. गाउँपालिकाभित्र स्थापना हुने कृषि समूह निजी फर्म र सहकारीहरुको दर्ता तथा कार्य क्षेत्र अनुमति जस्ता विषयहरुलाई व्यवस्थित ढंगले अघि वंढाइनेछ।

४. सहकारीहरुको माध्यमवाट उत्पादनशिल क्रियाकलापमा संलग्न नागरिकहरुको पूँजि संकलन तथा परिचालन गरी साना तथा स्वरोजगारीका अवसर श्रृजना गरी गरिवी न्यूनिकरण गर्ने योजनालाई निरन्तरता दिइनेछ।

५. कृषि लगायत विषयगत सहकारीलाइ सो क्षेत्रमा केन्द्रित भै लगानी गर्ने नीतिलाइ कठोर रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ।

६. सहकारी आर्थिक कारोवारलाइ पारर्दशी तथा व्यवस्थीत वनाउन सहकारीहरुलाइ विशेष अनुगमनको व्यवस्था मिलाइने छ।

३. सूचना तथा संचार सम्वन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. पत्रकार महासंघकोसहकार्यमा स्थानीय सञ्चार गृहहरुको सुदृढिकरण गर्दै संचार सस्था र गाउँपालिकाको सहकार्यमा जनहितकारी सूचनाहरु सम्प्रेषण गर्ने, गाउँपालिकाका निर्णय तथा सूचनाहरुमा सञ्चार संस्थाहरुको पहुँच बढाई खुल्ला सरकारको नीति लिइनेछ।

२. स्थानीय टिभि च्यानेल वा नेपाल टेलिभिजनसँगको सहकार्यमा सञ्चालित "हाम्रो गाउँपालिका" टेलिभिजन प्रसारण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

३. गाउँपालिकाक्षेत्र भित्रवाट प्रकाशित हुने स्थानीय तथा राष्ट्रिय पत्रपत्रिका, अनलाईन पत्रिकाहरुको व्यवसाय प्रवर्द्धन कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ।

४. विज्ञापन तथा सूचनामा स्थानीय संचार संस्थाहरुलाई प्राथमिकता दिइनेछ।

५. अगामी २ वर्ष भित्रमा गाउँपालिका भित्र वाईफाई जोन स्थापना गरि डिजिटल लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका घोषण गरिनेछ।
६. विद्युतिय हाजिरी मेसिन, डिजिटल नागरिक वडा पत्र तथा गाउँपालिका भित्र संचालित हुने योजना तथा कार्यक्रमहरुका बारेमा डिजिटल सूचना वोर्डबाट नागरिकलाई सुचित गरिनेछ।
७. अनलाईन घटना दर्ता प्रणाली विकासमा जोड दिइनेछ।
८. नागरिकहरुको सूचनाको हकको सम्मान गर्दै गाउँपालिकालाई सूचनामैत्रि वनाइनेछ।

४. न्याय, कानून तथा मानव अधिकार प्रवर्द्धन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र भित्रका विवादहरुको शीघ्र निरुपण गरी प्रभावकारी न्याय सम्पादन गर्न आवश्यक नीति तथा कानूनहरुको प्रवन्ध मिलाइनेछ।
२. न्यायिक समितिका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरुको विषयगत ज्ञान र क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरिनेछ।
३. सभावाट हालसम्म निर्माण भएका ऐन कानूनहरुलाई संग्रहित गरी स्थानीय कानून संग्रह प्रकाशन गरिनेछ।
४. मानव अधिकारको सम्मान, संरक्षण, सम्वर्द्धन र प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक नीति तथा कानून तर्जुमा गरी प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ।
५. न्याय सम्पादनको कार्यलाइ थप व्यवस्थित गर्न यस सम्वन्धी सम्पुर्ण प्रक्रियालाइ डिजिटल जस्टिस सिस्टम तयार गरी लागु गरिनेछ ।

५. सुशासन सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास सम्वन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. गाउँपालिका भित्र रहेका स्रोत साधन, सेवा केन्द्र लगायत सम्पूर्ण नागरिकहरुको पेशा व्यवसाय, सामाजिक आर्थिक अवस्था, रोजगारीको अवस्था सहितका विवरणहरु समावेश गरी विद्युतीय स्थानीय तह पार्श्व चित्र (Digital LG Profile) कार्यन्यनयनमा लयाइने छ ।
२. गाउँपालिकाभित्रका नागरिकहरुको गुनासो तथा सेवा सम्वन्धी जिज्ञासा सुन्ने र सो को सम्बोधन अनलाईन प्रणाली कै माध्यमबाट गर्ने गरी नागरिक गुनासो व्यवस्थापन प्रणाली (Citizen Grievances Response App)तयार गरी लागु गरिनेछ।
३. आर्थिक तथा प्रशासनिक अनुशासन कायम गर्ने सम्वन्धमा वाँकीकोवक्यौता, पेश्की, वेरुजु लगत विवरण अद्यावधिक गरी कडाईका साथ असुल उपर एवम् फछ्यौट गर्ने कार्य अगाडी बढाईनेछ ।
४. गाउँपालिका कार्यालयको मानव संशाधन पर्याप्त नभएक क्षेत्रमा सम्वन्धित विषयका विज्ञहरुलाई सहजकर्ता वा विशेषज्ञको रुपमा प्रयोग गर्ने नीति अवलम्वन गरिनेछ ।

नारा :– शिक्षा, स्वास्थय, कृषि, पूर्वधार र रोजगार लक्ष्मीनियाँ गाउपालिकाको समृद्धिको अधार

५. जनप्रतिनिधिहरु तथा कर्मचारीहरुको सीप तथा क्षमता अभिवृद्धिको लागि आवश्यक तालिम, गोष्ठी तथा अध्ययन अवलोकन भ्रमण कार्यक्रमलाई परिणाममुखी बनाईनेछ ।

६. गाउँपालिकाबाट प्रवाहहुने सम्पूर्ण सेवा र विकास निर्माणमा हुनसक्ने भ्रष्टाचार, अपारदर्शिता तथा ढिलासुस्तीमा शुन्य सहनशीलताको नीति अख्तियार गरिनेछ । सो कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन प्रत्येक वडा कार्यालयहरु र सार्वजनिक स्थानहरुमा गाउँपालिकाको तर्फबाट सुझाव पेटिकाहरु राखिने छ ।

७. गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने योजना, लेखा, नक्सा, शिक्षा, स्वास्थय,, राजश्व लगायत सबै सेवाहरुमा सफ्टवेयर निर्माण गरी कागज विहीन (paper less) प्रणाली बनाउन विधुतीय प्रणालीलाई जोड दिईने छ ।

८. गाउँपालिकाको काम कारवाहीलाई व्यवस्थित, पारदर्शी तथा सम्पुर्ण नागरिक समक्ष पुर्याउन "हाम्रोगाउँपालिका" नामक मोबाइल एप्स निर्माण गरि वडा पत्रहरु, सूचनाहरु र गाउँपालिका प्रोफाईल आदिको जानकारी प्रदान गर्ने साथै फ्रि-वाईफाई जोन बनाउने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

९. प्रशासन संयन्त्रको उत्प्रेरणाको प्रवर्धनका लागी संघ र प्रदेश सरकाले उपलब्ध गराउने सेवा र सुविधाको परिपुरकका रुपमा खाजा भत्ता, पर्यटन भ्रमण काज जस्ता अन्य सुविधा प्रदान गर्ने नीति लिइनेछ।

१०. गाउँपालिकाको सुरक्षालाई चुस्तदुरुस्त एवम् प्रभावकारी बनाउन वडाका विभिन्न ठाउँमा , पर्यटकीय स्थल तथा सुरक्षा संवेदनशील क्षेत्रहरुमा सि. सि. टि. भि. क्यामेरा जडान गरिनेछ ।

११. सडक फुटपाथमा हुने अव्यवस्थित पार्किङ्ग निर्माण सामाग्री भण्डारण र फुटपाथ पसलहरुको अनाधिकृत प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्दै उचित व्यवस्थापन र नीजि क्षेत्रको सहकार्यमा उपयुक्त पार्किङ्ग स्थलहरु पहिचान गरी सञ्चालन गरिनेछ।

१२. आधारभुत वस्तु तथा सेवाको सहज आपूर्ति र गुणस्तर कायम गर्न नियमित रुपमा बजार अनुगमन गर्ने र यस्तो अनुगमनमा उपभोक्ताहरुलाई समेत संलग्न गराइनेछ।

१३. गाउँपालिकाभित्रका सार्वजनिक तथा सरकारी जग्गाहरुको मिहिन ढंगले खोज तथा अध्ययन गरी अभिलेख राखी त्यस्ता जग्गाहरुको संरक्षण गरिनेछ।

१४. गाउँपालिकाभित्र रहेका असंगठित क्षेत्रका मजदुरहरुको तथ्याङ्क संकलन तथा अभिलेख व्यवस्थापन गरी निजहरुको रोजगार तथा सेवाको सुरक्षा र निजहरुको हित प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

१५. विपन्न र न्यून आय भएका घर परिवार पहिचान गरी परिचयपत्र उपलब्ध गराई लक्षित कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ।

नारा :- शिक्षा, स्वास्थय, कृषि, पूर्वधार र रोजगार, लक्ष्मीनियाँ गाउपालिकाको समृद्धिको अधार

१६. सार्वजनिक खर्चलाई वैज्ञानिक अनुमान योग्य र नतिजामुखि तुल्याउन मध्यकालिन खर्च संरचना (MTEF) पद्धति प्रयोगमा ल्याइने छ।

१७. संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र अन्य स्थानीय तहहरुसँग आपसी सहकार्य र समन्वयको लागि अन्तर समन्वय तथा सहकार्य नीति तर्जुमा गरिनेछ।

६. वन, वातावरण, जलवायु परिवर्तनतथा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

क. खानेपानी तथा सरसफाई

१. खानेपानीको जटिलतम समस्याको तत्कालिन, अल्पकालिन र दिर्घकालिन समाधानका लागि सम्भाव्य स्रोतहरूको खोजी तथा योजना तयार गरी खानेपानीको उत्पादन तथा वितरणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

२. विभिन्न खोला, नदी तथा अन्य स्रोतबाट खानेपानीलाई आपूर्ति गर्ने व्यवस्थाको लागि प्राविधिक सम्भाव्यता अध्ययन गरी संघ सरकार र प्रदेश सरकारको सहकार्यमा निर्माण कार्य अघि बढाइनेछ।

३. जल पुनर्भरण योजना र वर्षातको पानी संकलन गर्ने प्रविधिलाई उपयोगमा ल्याउन प्रारम्भ गरिनेछ।

४. सडक किनारा र सार्वजनिक स्थानहरुलाई हरियाली र सुन्दर तथा सफा राखे कार्य गरिनेछ।

५. टोल विकास संस्था र सामाजिक संघ संस्थाहरुसँग फोहोर संकलन तथा व्यवस्थापन कार्यमा सहकार्यको नीति लिइनेछ।

६. शुन्य फोहर प्रणाली सरसपफाइ केन्द्र मार्फत आधुनिक प्रविधि अपनाइ वहुउपयोग (विटुमिन, प्लाष्टिक व्लक,) गरिनेछ ।

७. अस्पताल जन्य फोहोरलाई व्यवस्थित तुल्याउन सम्वन्धित निकायहरुलाई पूर्ण रुपमा जिम्मेवार वनाइनेछ। जथाभावी फोहोर फाल्ने र फोहोर गर्ने व्यक्तिलाई जरिवाना तथा अन्य दण्ड सजाय गर्ने नीति लिइनेछ।

८. प्लाष्टिक जन्य फोहोर नियन्त्रण तथा न्यूनिकरण गर्न प्लाष्टिक झोलाहरुको प्रयोगलाई निरुत्साहित गरिने छ।

९. गाउँपालिकाका मुख्य स्थानहरुमा समुदायको सहकार्यमा उपयुक्त जग्गाको खोजि गरी सार्वजनिक शौचालयहरु निर्माण तथा संचालनलाई अभियानका रुपमा अगाडी वढाइनेछ।

१०. खानेपानी तथा सरसफाइको सेवालाइ प्रभावकारी वनाउन प्रारम्भिक स्मार्ट वाटर सिस्टम लागु गरिनेछ ।

११. खानेपानी तथा सरसफाई योजना(wash plan) लागु गरिने छ।

ख. वातावरण, जलवायु परिवर्तनतथा विपद् व्यवस्थापन

१. जलवायु परिवर्तनको प्रतिकूल प्रभावहरूलाइ अनुकूलन गर्न गाउँपालिकाको क्षमता वढाउने साथै खाद्य उत्पादनलाइ प्रतिकूल असर नपर्ने किसिमले जलवायु उत्थानशीलता वृध्दि गर्ने । न्यून हरित ग्यास उत्सर्जनलाइ विकास गर्न प्रेरित गर्ने र सो सम्वन्धी अनुभव आदान प्रदान गरी गाउँपालिकाको क्षमता अभिवृध्दि गरिनेछ।

२. पूर्वाधार आयोजनाहरुको कार्यान्वयन गर्दा त्यस्ता आयोजनाहरुले वातावरणमा पार्ने असर न्यूनिकरणको लागि प्रारम्भिक वातावरणिय परिक्षण (IEE) र वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (EIA) अध्ययन गरिनेछ।

३. खाली जग्गामा वृक्षारोपण, हरियाली प्रवर्ध्दन तथा वनको संरक्षण र हैसियतमा सुधार गरी जल, जमीन तथा वातावरणको संरक्षण र जीविकोपार्जनको अंवसरमा वृध्दि गरिनेछ ।

४. पोखरी संरक्षण, पहिरो तथा गल्छि नियन्त्रण, विकासका पूर्वाधारको संरक्षण र नदि नियन्त्रण गरी जल, जमिन तथा जलाधारको संरक्षण तथा उत्पादनमा वृध्दि गरिनेछ ।

५. भूसूचना प्रणालीको प्रयोग उच्च जोखिमयुक्त क्षेत्रको नक्शाङ्कन, जोखिमको विश्लेषण तथा जोखिम
न्यूनीकरण योजना तयार गरिनेछ ।

६. विपद जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा गरी सो अनुसार विपद पुर्व तयारी, विपद न्यूनीकरण, प्रतिकार्य र पुनर्स्थापनाको कार्यलाइ व्यवस्थित र प्रभावकारी वनाइनेछ ।

७. ढुंगा गिट्टि वालुवा जस्ता नदीजन्य पदार्थ र अन्य प्राकृतिक श्रोतहरुको अनाधिकृत एवं अवैज्ञानिक दोहनलाई नियन्त्रण गरिनेछ।

८. सार्वजनिक निजी साझेदारीमा निर्माण पूर्वाधार निर्माण गरी फोहोर मैला प्रशोधन केन्द्रलाई व्यावसायिक रुपमा संचालन गर्न नीतिगत तथा कानूनी व्यवस्था गरी फोहोर मैला संकलन, व्यवस्थापन र उपयोगको नीति लिइने छ।

९. भुकम्पीय जोखिम न्यूनिकरणको लागि भुकम्प प्रतिरोधि भवन तथा संरचना निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ।

१०. विपद् जोखिम व्यवस्थापन कोषमा रकम अभिवृद्धि गर्दै प्रभावकारी श्रोत परिचालन गरिनेछ।

११. गाउँपालिका/नगरपालिकाको विपद् जोखिम नक्साङ्कन गरी सोही आधारमा विशिष्ट प्रकृतिका विपद् जोखिम प्रतिकार्य तथा पुनर्उत्थान कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ।

१२. सम्वेदनशील जलाधार क्षेत्रका जमिनहरुको अतिक्रमण नियन्त्रण गरिनेछ ।

७. भौतिक पूर्वाधार विकास (शहरी योजना, वस्ति विकास, आवास तथा पूर्वाधार)सम्वन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. आवधिक योजना, आवास योजना, र वस्ति विकास योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ।

२. पूर्वाधार निर्माणका आयोजनाहरु संचालन गर्दा लागत-लाभ विश्लेषणका आधारमा उच्च नतिजा एवं प्रतिफल दिने, समतामुलक विकासको आधारको रुपमा रहने, पिछडिएका र कम-विकसित क्षेत्रलाई मूल प्रवाहिकरणमा ल्याउन सहयोग गर्ने आयोजनाहरु पहिचान गरी "आयोजना वैंक" तयार गरिने छ। सो वैंकमा समाविष्ट आयोजनाहरुमा मात्र वजेट विनियोजन गर्ने नीति लिइनेछ।

३. गाउँपालिकाको भूउपयोग क्षेत्र निर्धारण गरी वस्ति विकास योजना सहित भौतिक विकास गुरूयोजना तयार गरी आवास तथा वस्ति विकास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण लगायत पूर्वाधार निर्माण कार्य व्यवस्थित र गुणस्तरीय रुपमा सञ्चालन गरिनेछ ।

४. दिर्घकालिन लगानी मार्ग दर्शनका लागि गाउँपालिका सडक गुरुयोजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।

५. आवासको हकलाइ सुनिश्चत गर्न सुरक्षित तथा रोजगारीको समेत व्यवस्था हुन सक्ने स्थानमा जग्गा प्राप्त गरी सहुलियत आवास योजना कार्यान्वयन गरिनेछ । यसका लागि निजीक्षेत्र संग साझेदारी समेत गर्न सकिनेछ ।

६. एकिकृत शहरी तथा वस्ति विकास योजनाद्वारा निर्दिस्ट गरेका पूर्वाधारहरुको निर्माण कार्यका लागि संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र साझेदारहरुसँगको सहकार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।

७. गाउँपालिकाको विकासमा रुपान्तरणकारी परिवर्तन ल्याउन सक्ने केहि ठूला आयोजनाहरु पहिचान गरी गाउँपालिका गौरव आयोजनाका रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ र त्यस्ता आयोजनामा श्रोतको अभाव हुन दिइने छैन।

८. एकिकृत शहरी विकास योजना तर्जुमा गरी अव्यवस्थित वसोवासलाई व्यवस्थित तुल्याउन एकिकृत वस्ती विकास आयोजना संचालन गरिनेछ। गाउँपालिकाको गहनाको रुपमा रहेको राष्ट्रिय सभागृह, वाल उद्यान, पार्क, खुल्ला ठाउँ, सामुदायिक भवन लाई मर्मत तथा पुननिर्माण गरी सभा समारोहहरु सभागृहमा संचालन गर्न प्राथमिकता दिइनेछ।

९. विगत देखिका निर्माणाधिन तथा अधुरा योजनाहरुलाई सम्पन्न गर्न क्रमागत रुपमा वजेट विनियोजन गरिनेछ।

१०. घर निर्माणमा जनताको अनुत्पादक खर्च नहोस् र पुँजी चलायमान होस् भन्ने उद्देश्यले घर निर्माण गर्नु पूर्व नागरिकलाई घरको आवश्यकता, घरको लागत, मापदण्ड र उपयोग सम्वन्धमा निःशुल्क परामर्श दिईनेछ।

११. नेपाल राष्ट्रिय भवन संहिता २०६०, बस्ती विकास, शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड २०७२, राष्ट्रिय भू-उपयोग नीति, भवन तथा योजना मापदण्ड २०५६ लगायतका राष्ट्रिय प्रादेशिक एवं स्थानीय भूमि व्यवस्थापन तथा भवन नियमन सम्बन्धी ऐन, मापदण्ड तथा निर्देशिकाहरुलाई कडाईका साथ लागु गरी सुरक्षित एवं व्यवस्थित निर्माण गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ।

१२. गाउँपालिकाक्षेत्र भित्र बने संस्थागत सार्वजनिक तथा व्यापारिक भवनहरुमा पार्किङ स्थलको व्यवस्था अनिवार्य गर्नु पर्ने नीति लिइनेछ।

१३. भवन निर्माण अनुमति प्रकृयालाई प्रविधिमा आधारित तुल्याई सहजिकरण गरिनेछ।

१४. गाउँपालिका भित्र भु-उपयोग नीति लागु गर्दै जाने नीति लिइनेछ।

१५. गाउँपालिका भित्र सडकको मापदण्डलाई आवश्यकताको आधारमा कायम गरी सडक मापदण्डको समस्यालाई समन्वय गरी समाधान गरिनेछ।

१६. गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेको भौतिक संरचनाहरुको आवधिक रुपमा मर्मत सम्भार कार्य सम्पन्न गरिनेछ ।

१७. "एक वडा-एक पार्क" निर्माण नीतिलाई प्राथमिकता दिइनेछ।

१८. गाउँपालिकाको सीमा क्षेत्र यकिन गरी गाउँपालिका सीमानामा कलात्मक तथा गाउँपालिकाको ऐतिहासिक मौलिकता झल्किने गरी स्वागतद्वारहरुको निर्माणको लिग विशेष प्राथमिकतामा राखिनेछ ।

१९. विभिन्न कालखन्डमा गाउँपालिकामा निर्माण भएका पुर्वाधारका संरचना (पूँजीगत सम्पति) को लगत तयार अद्यावधिक तथा मुल्यांकन गरी सार्वजनिक सेवा प्रभावमा प्रभावकारी उपयोग सम्बन्धी योजना (Asset Management Plan) तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

२०. प्रभावकारी सम्पति ब्यवस्थापनका लागि सम्पति ब्यवस्था सूचना प्रणाली (Asset Management Information System)तयार गरी लागु गरिनेछ ।

२१. पूर्वाधारका योजनाको निर्माण तथा सञ्चालनमा निजीक्षेत्र संगको साझेदारीका लागि विभिन्न आयोजना तयार गरि कार्यान्वियन गरिनेछ ।

८. राजस्व तथा आन्तरिक श्रोत परिचालन नीति तथा कार्यक्रम

१. आन्तरिक आय व्यवस्थापन, प्राकृतिक स्रोत बिक्रि सम्बन्धी ऐन तथा नियमावली तर्जुमा गरी राजस्व परिचालनलाई थप व्यवस्थित तुल्याइनेछ।

२. आन्तरिक आयका स्रोतहरूको सम्भाव्यता अध्ययन, राजश्व बाँडफाँड, अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण, तथा गैससको स्रोत परिचालनको लागि स्थानीय सरोकारवाला, प्रदेश सरकार, र

नेपाल सरकारका निकाय तथा गैसस र विकास साझेदार संग परामर्श, समन्वय, र साझेदारी गरिनेछ।

३. करको दर सम्भव भएसम्म न्यूनतम गर्दै करको दायरा विस्तार गर्ने नीति लिइनेछ। प्रगतिशिल कर प्रणाली अवलम्बन गरी नागरिकहरु विच रहेको असमानता न्यूनिकरण गर्दै लगिनेछ।

४. गाउँपालिकाको आन्तरिक राजस्व अभिवृद्धिका लागि करका नयाँ सम्भाव्य क्षेत्रहरु पहिचान गरिनेछ।

५. वडा कार्यालयहरुसँग समन्वय गरी घर वहाल करमा रहेको चुहावट नियन्त्रण गर्न घरधनी र वहालमा रहनेहरुको अभिलेख अध्यावधिक राखे प्रणाली विकास गरिनेछ।

६. विगतदेखि लिज वा वहालमा लगाइएका गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेका संरचनाहरुको हाल प्रचलित वजार दर समेतलाई आधार मानी वहाल रकम पुनरावलोकन गरिनेछ।

७. करदाताहरुलाई आफुले तिर्नु पर्ने मोटामोटी कर दायित्व र कर तिर्ने समयसीमा समयमै जानकारी दिन निजहरुको सेल नम्वरमा विद्युतिय प्रणालीद्वारा सन्देश प्रावहित गर्ने नीति लिइनेछ।

८. करदाताहरुको अभिलेख व्यवस्थापन सुदृढ गर्दै उत्कृष्ट करदाताहरुलाई पुरस्कृत तथा सम्मानित गर्ने नीति लिइनेछ।

९. कर प्रशासनलाई सूचना प्रविधिमैत्री एवं करदातामैत्री तुल्याउदै लगिनेछ।

१०. करदाताको कर लगतलाइ व्यवस्थित, पारदर्शी र प्रभावकारी रूपमा उपयोग गर्न, करदातालाइ कर सम्वन्धी सूचना प्रवाह गर्न डिजीटल कर प्रणाली लागु गरिनेछ ।

११. समुदायिक विधालय अन्तर्गतका रहेका पोखरी वजार क्षेत्रलाइ कडाइ गरी राजश्व दायरामा ल्याइनेछ ।

१२. गाउँपालिका भित्र रहेका विभिन्न व्यवसायी उधोग कलकरखाना अस्पतालहरुलाई गाउँपालिकामा अनिवार्य दर्ता गरि करकको दायरामा ल्याइने छ ।

अनुसूची: आगामी आ.व.का प्राथमिकता प्राप्त प्रमुख कार्यक्रमहरू (केही थप उदाहरणहरू)

आर्थिक विकास

१. स्थानीय आर्थिक विकास योजना तयार गर्ने ।
२. व्यावसायिक कृषि पकेट क्षेत्रनिर्धारण।(धान क्षेत्र, मकै उत्पादन क्षेत्र, कोदो उत्पादन क्षेत्र, उखु क्षेत्र , गहु क्षेत्र , फलफुल क्षेत्र र तरकारी उत्पादन क्षेत्र)
३. उखु पकेट क्षेत्र
४. केरा पकेट क्षेत्र,
५. लिची पकेट क्षेत्र
६. अप पकेट क्षेत्र

नारा :- शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पूर्वधार, र रोजगार लक्ष्मीनियाँ गाउपालिकाको समृद्धिको अधार

७. माछा पकेट क्षेत्र
८. उन्नत पशुपालन पकेटक्षेत्र ।
९. व्यावसायिक पशुपालन(गाई, भैंसी, बाख्रा, वंगुर, कुखुरा हास)।
१०. व्यावसायिक तरकारी खेती (मौसमी, वेमौसमी)।
११. व्यावसायिक कुखुरा पालन।
१२. व्यावसायिक ट्राउट र अन्यजातकोमाछापालन।
१३. कृषिउत्पादन संकलन केन्द्रहरूको निर्माण कृषि उत्पादनको वजारीकरण।
१४. स्थानीय अवस्था अनुसार भूउपयोग योजनावाट कृषि पकेट क्षेत्रनिर्धारण।
१५. उत्पादनको व्रान्डिङ ।
१६. पर्यटन विकास गुरूयोजना निर्माण ।
१७. ऐतिहासिक, धार्मिक, भौगोलिक महत्वका पर्यटकीय स्थानहरूमा पूर्वाधार निर्माण।
१८. स्थानीय उत्पादन विक्री केन्द्र र कोशेली घरको स्थापना।
१९. राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय तहमा प्रचार प्रसार ।
२०. औद्योगिक ग्रामस्थापना ।
२१. कृषि पकेट क्षेत्रमा स्थानीय कृषि उपज प्रशोधन सम्वन्धी उद्योग स्थापना ।
२२. सहकारी ऐन अनुसार सहकारी संस्थाहरूको दर्ता, अनुगमन र नियमन,सञ्चालन।
२३. व्यावसायिक कृषि तथा पशुपालनमा सहकारीको लगानी।
२४. सहकारी संस्थाहरूको क्षमता विकास।
२५. श्रम र श्रमको माग सम्वन्धी अभिलेखन।
२६. रोजगार सूचना केन्द्र स्थापना ।
२७. वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम संचालन ।
२८. व्यावसायिक सीप विकास तालिम सञ्चालन ।
२९. वैदेशिक रोजगारमा गएका व्यक्ति/परिवारका लागि मनोसामाजिक परामर्श सेवा ।

सामाजिक विकास

१. शैक्षिक नीतिस्थानीय पाठ्यक्म , तथा योजना तर्जुमा ।
२. विद्यालय पूर्वाधार सुधार तथा शैक्षिक सामग्री ।
३. गरिव तथा जेहेन्दार तथा संरक्षक नभएका विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्ति ।
४. भर्ना अभियान घरदैलो कार्यक्रम ।
५. शिक्षक, विद्यार्थी र अभिभावक वीच अन्तरक्रिया।
६. गाउँपालिका तथा अन्तर विद्यालयस्तरीय खेलकुद ।

नारा :- शिक्षा, स्वास्थय, कृषि, पूर्वधार र रोजगार लक्ष्मीनियाँ गाउपालिकाको समृद्धिको अधार

सूचना प्रविधि तथा कम्प्युटर ल्याव
७. शैक्षिक नीति तथा योजना तर्जुमा ।
८. प्राविधिक शिक्षालयको स्थापना ।
९. स्वास्थ्य संस्थाको पूर्वाधार विकास।
१०. एम्बुलेन्स सेवा विस्तार।
११. स्वास्थ्य बिमाको पहुँच विस्तार।
१२. विज्ञहरूद्वारा स्वास्थ्य शिविर संचालन ।
१३. प्रयोगशाला स्थापना,व्यवस्थापन तथा संचालन ।
१४. प्रदेश स्तरिय खा.पा योजना निर्माण।
१५. लैससास नीति तर्जुमा तथा समायोजन, संशोधन।
१६. महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम, नेतृत्व विकास तालिम, अभिमूखिकरण।
१७. लैङ्गिक विभेद, हिंसा तथा शोषण, बालविवाह रोकथामकालागी अभिमुखीकरण एवं सचेतनामूलक कार्यक्रम।
१८. बालविवाह रोक्न विशेष कार्यक्रम।
१९. अपाङ्गता भएकालाई आवश्यक सहयोगि सामाग्री, कृतिम अङ्ग प्रदान।
२०. सामाजिक सुरक्षा, सामाजिक संरक्षण।
२१. खेलकुद प्रतियोगिता ।
२२. उत्कृष्ट खेलाडी सम्मान ।

भौतिक पूर्वाधार विकास

१. सडक मापदण्ड तथा नीति नियम निर्माण ।
२. स-साना पुलहरू तथा कल्भर्टहरू निर्माण ।
३. स-साना झो.पु.हरू, सडकपुलहरू निर्माण ।
४. सडक, गोरेटो बाटो, पदमार्गहरूको मर्मत तथा स्तर उन्नति ।
५. सर्भेक्षंण कार्यहरू गर्ने, डिपिआर तयार गर्ने र निर्माण ।
६. आवश्यकता अनुसार बैकल्पिक पदमार्ग निर्माण ।
७. सडकपुलहरूको अध्ययन तथा निर्माण । ।
८. सार्वजनिक जग्गा र भवनहरूको लगत संकलन र अभिलेख व्यवस्थापन ।

नारा :- शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पूर्वधार र रोजगार लक्ष्मीनियाँ गाउपालिकाको समृद्धिको अधार

९. ढल निकासको व्यवस्था ।
१०. सामुदायिक भवननिर्माण मर्मत तथा स्तर उन्नति ।
११. फोहरमैला व्यवस्थापन ।
१२. योजनाको अध्ययन ।
१३. साना साना नदि नियन्त्रण ।
१४. पहिरो नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन ।
१५. वैकल्पिक ऊर्जा ।
१६. एफ एम रेडियो प्रसारणमा सहयोग र सहजीकरण ।
१७. स्थानीय पत्रिका प्रकाशनमा सहयोग ।

वन, वातावरण तथा जलवायु परिवर्तन

१। सामुदायिक वनको लगत तयारी र कार्ययोजना तर्जुमा र स्वीकृति,
२। वन, पैदावार व्यवस्थापन,
३। जैविक विविधता संरक्षण,
४। अन्तर निकाय, अन्तर तह समन्वय र सहकार्य,
५। भू तथा जलाधार संरक्षण,
६। फोहरमैला व्यवस्थापन,
७। वृक्षरोपण क्षेत्रको पहिचान ।
८। जलवायु परिवर्तन अनुकुलन योजना निर्माण ।
९। सुरक्षित, एकीकृत, वस्ती/आवास क्षेत्र पहिचान ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास

१। कानून निर्माण/पुनरावलोकन ।
२। सस्थागत स्व-मूल्यांकन ।
३। घुम्ती सेवा ।
४। सदाचार प्रवर्द्धन र भ्रष्टाचार नियन्त्रण।
५। पारदर्शिता र जवाफदेहितामा अभिवृद्धि ।
६। संगठन तथा व्यवस्थापन अध्ययन ।
७। सूचना सञ्जालीकरण।
८। प्रदेश सरकारसँग सहकार्यमा सम्पादन हुने ।
९। कानून नर्माण र पुनरावलोकन ।

नारा :- शिक्षा, स्वास्थय, कृषि, पूर्वधार र रोजगार लक्ष्मीनियाँ गाउपालिकाको समृद्धिको अधार

१०. संघीय सरकारसँग सहकार्यमा सम्पादन हुन सक्ने ।
११. नमूना ऐन, नियम, कार्यविधि र मापदण्डहरू ।

अनुमानित आय व्यय तथा स्रोत व्यवस्थापन

आदरणिय सभा सदस्य ज्यूहरू

अब म यस सम्मानित सभा समक्ष आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को संसोधित यर्थाथ आय व्ययको हालसम्मको अवस्था र आगामी आ.व. २०८२/०८३ को आर्थिक विधेयक र विनियोजन विधेयक प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु ।

आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को विभिन्न क्षेत्रको हाल सम्मको यथार्थ अवस्था

१. पुर्वाधार आयोजना व्यवस्थापन :–

आ.व. २०८१।०८२ का लागि गाउँसभाले स्वीकृत एंव संशोधन गरेका आयोजनाहरु मध्ये ९५ प्रतिसत भन्दा वढि आयोजनाहरु सम्फौता भैसकेका छन भने हाल सम्मको पुजिँगत खर्चको अवस्था करिव २१.०४ प्रतिशत र चालु खर्च तर्फ ५३.९५ प्रतिशत रहेको छ । पुजिँगत प्रकृतिको आयोजनहरु सम्पन्न हुने चरणमा रहेको । अधिकांश आयोजनाहरु पि.सि.सि.ढलान, सामुदायिक भवन निर्माण, माटो ग्राभेल, कृषि सडक, कृषि विद्युतीकरण, शिक्षा,स्वास्थय,खानेपानी तथा सिचाई संग सम्वन्धीत छन ।

२. राजश्व व्यवस्थापन :–

गाउँपालिकाले चालु आ.व. २०८१/०८२ को लागि रु. ६ करोड ५० लाख राजश्व अनुमान गरेको २०८२ जेष्ठ मसान्त सम्म करिव ५.२५ प्रतिशत राजश्व संकलन भएको अनुमान छ । सवारी साधन कर बाँडफाँड प्रदेश (सरकार वापत प्राप्त हुनुपर्ने रु. १ करोड अनुमान गरीएको भए तापनी हाल सम्म प्राप्त नभएको अवस्था छ । संघिय सरकार वाट प्राप्त हुने राजश्व मध्ये जेष्ठ मसान्त सम्म करिव ७७.६९ प्रतिशत रकम मात्र प्राप्त भएको अवस्था छ ।

अनुमानित व्यय तथा स्रोत व्यवस्थापन

सभा सदस्य ज्यूहरु,

अव म प्रस्तावित वजेट तथा कार्यक्रमहरुको लागि स्रोत व्यवस्थापनको योजना प्रस्तुत गर्दैछु ।आ.व. २०८२/०८३ का लागि रु ४७,७९,६४,६२५।०० (अक्षरेपि : सैतालीस करोड उन्नाअसी लाख चौसठी हजार छ सय पच्चिस मात्र) विनियोजन गरेको छु । सो मध्ये आर्थिक विकास तर्फ २० प्रतिशत , समाजिक

विकास तर्फ २० प्रतिशत, पूर्वाधार विकास तर्फ ४५ प्रतिशत, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन तर्फ ५ प्रतिशत र संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन तर्फ १० प्रतिशत वजेट विनियोजन गरेको छु ।

आदरणीय सभा सदस्य ज्यू
अब म आर्थिक विधेयक २०८२/०८३ पेश गर्दछु । विस्तृत विवरण यसै विधेयकको अंगको रुपमा पेश गरेको छु ।

आम्दानी तर्फको सारांश

सि.न.	श्रोत विवरण	अनुमानित रकम रु.	आधार	कै.
१	वित्तीयसमानीकरण अनुदान(संघिय सरकार)	१०,०४,००,०००।००	पत्रानुसार	
२	राजस्वबाँडफाँड (संघिय सरकार)	८,९२,१९,९२१।००	पत्रानुसार	
३	राजस्वबाँडफाँड (प्रदेश सरकार)	४८,३५,२५०।००	पत्रानुसार	
४	वित्तीय समानीकरण अनुदान (प्रदेश सरकार)	६९,०९,०००।००	पत्रानुसार	
५	रोयल्टीबाँडफाँड (संघिय सरकार)	४५४।००	पत्रानुसार	
६	ससर्त अनुदान (संघिय)	१७,१९,००,०००।००	पत्रानुसार	
७	सम्पुरक अनुदान (संघिय)	१,४७,००,०००।००	पत्रानुसार	
८	विशेष अनुदान (संघिय)	३,२०,००,०००।००	पत्रानुसार	
९	ससर्त अनुदान (प्रदेश सरकार)	८०,००,०००।०	पत्रानुसार	
१०	सम्पुरक अनुदान (प्रदेश सरकार)	२०,००,०००।००	पत्रानुसार	
११	विशेष अनुदान (प्रदेश सरकार)	३०,००,०००।००	पत्रानुसार	
१२	आन्तरीक राज्शव	४,००,००,०००।००	अनुमान	
१३	आ.व.०८१/०८२ को अल्या	५०,००,०००।००	अनुमान	
	जम्मा	४७,७९,६४,६२५।००		

आदरणीय सभा सदस्य ज्यू
अब म विनियोजन विधेयक २०८२/०८३ पेश गर्दछु । विस्तृत विवरण यसै विधेयकको अंगको रुपमा पेश गरेको छु ।

विनियोजन विधेयक २०८२/०८३ को संक्षेप निम्नअनुसार रहेको छ ।

सि.न.	श्रोत विवरण	जम्मा रु.	क्षेत्रगत बाडफाँड (रु.)	कै.
			संघ र प्रदेशको राजश्व बाँडफाँड	
१	गाउँ कार्यपालिका चालु खर्च तर्फ	९,४०,५५,६२५।००		
२	आर्थिक विकास तर्फ	२,००,६१,८००।००		
३	सामाजिक विकास तर्फ	२,००,६१,८००।००		
४	पुर्वाधार विकास तर्फ	४,५१,३९,०५०।००		

नारा :– शिक्षा, स्वास्थय, कृषि, पूर्वधार र रोजगार लक्ष्मीनियाँ गाउपालिकांको समृद्धिको अधार

	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फ	५०,१५,४५०।००		
५	संस्थागत विकास तथा सेवाप्रवाह तर्फ	१,००,३०,९००।००		
६	समपुर अनुदान (संघिय , प्रदेश)	२,२०,००,०००।००		
७	म्यूचल फण्ड अन्य कार्यक्रम	८०,००,०००।००		
८	सबै सशर्त अनुदान (संघिय)	१७,१९,००,०००।००	सशर्त प्रकृतीको	
९	सशर्त अनुदान (प्रदेश)	८०,००,०००।००	सशर्त प्रकृतीको	
१०	मर्मत सम्भार कोष	५०,००,०००।००		
११	विपद व्यवस्थापन कोष	२०,००,०००।००		
१२	विशेष अनुदान (संघिय)	३,२०,००,०००।००	सशर्त प्रकृतीको	
१३	समपुर अनुदान (संघिय)	१,४७,००,०००।००	सशर्त प्रकृतीको	
१४	विशेष अनुदान (प्रदेश)	३०,००,०००।००	सशर्त प्रकृतीको	
१५	समपुर अनुदान (प्रदेश)	२०,००,०००।००	सशर्त प्रकृतीको	
१६	गत बर्षके भुक्तानी बाकी	१,५०,००,०००।००	अनुमान	
१७	जम्मा	४७,७९,६४,६२५।००		

मैले प्रस्तुत गरेको नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनले उपलब्ध साधन तथा स्रोतको महत्तव उपयोग र समन्यायीक वितरण भई नागरिकको जीवनस्तरमा सुधार हुने र उच्च आर्थिक वृद्धि हुने अपेक्षा गरेको छु ।

वर्तमान वस्तुगत यथार्थ धरातलमा उभिएर चुनौतीहरुको सामना गर्न हामी सबै कटिवद्ध, प्रतिवद्ध र एकतावद्ध वनौं । उज्जवल भविष्य निर्माणको लागि आशावादी वनौं ।

उल्लेखित नीति कार्यान्वयन गर्ने आवश्यक पर्ने कार्यविधिहरु आ.व. ०८२/०८३ भित्रै स्वीकृत गरी.कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

उल्लेखित नीति तथा कार्यक्महरु लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका मात्रैको प्रयासले कार्यान्वयन हुन सक्दैन यसका लागि संघ, प्रदेश सरकारको आड र भरोसा, विकास साझेदारहरुको सहकार्य, सबै तहका जनप्रतिनिधिहरु, सबै राजनीतिक दल, उद्योगी व्यव्सायी, विभिन्न सरकारी, गैर सरकारी निकाय संघ संस्था, सामाजिक अभियन्ता, निर्माण व्यवसायी लगायत सम्पूर्ण गाउँ वासी आमा, बाबु ,दाजुभाई ,दिदिवहिनीहरुको साथ सहयोग र सक्रियता, खवरदारी अनि रचनात्मक आलोचना समेत प्राप्त भएमा मात्र कार्यन्वयन सफल हुने हुदाँ यस अवसरमा त्यस प्रकारको सहयोगका लागि विनम्रता पूर्वक अनुरोध गर्दै प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्म तैयार गर्न सहयोग गर्ने सम्पुर्ण जनप्रतिनिधि, कर्मचारीहरु लगायत सम्पुर्णलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

धन्यवाद!!!

मिति:- २०८२ असाढ ०४ गते

भोगेन्द्र मिश्र

गाउँपालिका अध्यक्ष

जय लक्ष्मीनियाँ माई

नारा :– शिक्षा, स्वास्थय, कृषि, पूर्वधार र रोजगार लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिकाको समृद्धिको अधार